

Barn-och utbildningsförvaltningen

Handläggare: Knut Nygaard
Titel: Skolchef/Verksamhetschef
E-post: knut.nygaard@norrtaelje.se

Till: Utbildningsnämndens arbetsutskott

Kommunal vuxenutbildning i Svenska för invandare, SFI, för ukrainare som omfattas av massflyktsdirektivet

Förslag till beslut

1. Ukrainare som omfattas av massflyktsdirektivet och bor i Norrtälje får rätt läsa SFI under förutsättning att riksdagen fattar erforderliga beslut.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Regeringen har meddelat att de i samband med vårändringsbudgeten avser att tillskjuta särskilt statsbidrag för kommuner som erbjuder SFI till ukrainare som omfattas av massflyktsdirektivet. Regeringen har också beslutat om förändringar i vuxenutbildningsförordningen som möjliggör för kommunerna att erbjuda SFI. I samband med en utredning som presenterades för utbildningsnämnden 2022-12-14 fastslogs bland annat att det behövdes ekonomiska medel för att erbjuda SFI till denna målgrupp. Regeringens förslag innebär att det kommer att finnas en formell möjlighet att erbjuda SFI, men utifrån den aviserade nivån på statsbidraget kvarstår ett visst behov av tilläggsmedel för SFI.

Ärendet

Regeringen avser i överenskommelse med Sverigedemokraterna att tillskjuta 100 miljoner i statsbidrag till Sveriges kommuner för att erbjuda SFI till de som flytt kriget i Ukraina. Förslaget kommer att återfinnas i propositionen om vårändringsbudgeten för 2023 och ändring i vuxenutbildningsförordningen från 2023-06-01 möjliggör för kommunerna att erbjuda SFI till ukrainare som omfattas av massflyktsdirektivet. Detta kommer att innebära att det nu både finns att lagstöd och ett visst ekonomiskt stöd för Norrtälje kommun att erbjuda SFI för ukrainare som omfattas av massflyktsdirektivet.

I den utredning, UN 2022-113, som redovisades för utbildningsnämnden i december 2022 fanns det uppgifter om att det per månadsskiftet september/oktober fanns 148 personer som skulle kunna erbjudas SFI. Bland dessa var det 12 personer mellan 16 och 20 år som också har rätt till SFI, då det finns möjlighet att läsa SFI från det kalenderhalvår då man fyller 16 år.

Det har varit möjlighet för personer som omfattas av massflyktsdirektivet att delta i en kurs i Svenska. Detta har erbjudits inom ramen för "Svenska från dag ett", en kurs som folkbildningsrådet ytterst ansvarat för. Bland folkbildningsorganisationerna (inkl. Folkhögskola) är det ABF som erbjudit denna kurs i Svenska i Norrtälje. Denna kurs avslutas under sommaren 2023 och har under våren omfattat ca 60 personer. Socialkontoret uppger att det i vecka 21 finns 50 ukrainare över 20 år som bor i Norrtälje kommuns bostäder.

I samband med att förordningsändringen antas kommer ukrainare att få samma möjlighet att studera SFI som bland annat asylsökande, dvs. att personen är minst 16 år, är bosatt i Sverige och saknar de grundläggande kunskaper i det svenska språket som utbildningen ger.

SFI erbjuds av flera utbildningsanordnare (Komvuxskolor) både i Norrtälje kommun och i angränsade kommuner. Utbudet är också varierat när det gäller undervisningsformer och undervisningstider.

I den utredningen som utbildningsnämnden behandlade 2022-12-14 angavs att undervisning i SFI erbjuds så länge det tillfälliga upphållståndet enligt massflyktsdirektivet gäller och att eleven under utbildningen ska vara bosatt i Norrtälje kommun, det vill säga att den sökande/eleven ska ha en adress i Norrtälje och registrerad hos migrationsverket. Sökande till SFI som är under 18 år räknas som barn och har rätt till ungdomsgymnasiet.

Lagkrav

20 kapitlet 31–32

Koppling till gällande styrdokument

SKOLFS (2011:1108) om vuxenutbildning kapitel 7, § 8a
Förordningen (SKOLFS 2012:101) *Läroplan för vuxenutbildningen* (Lvux12)

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Då det inte finns någon samlad bild av utbildningsbakgrunden för de som omfattas av massflyktdirektivet är det svårt att bedöma hur många kurser och timmar en elev behöver. Den tidigare kalkylen som presenterades för nämnden utgick från att 148 elever läser under en period av 2,5 år. En uppgift vilken ligger i paritet med de antal i Norrtälje som migrationsverket har för maj 2023 (158 personer). Den maximala kostnaden skulle då uppgå till drygt 2,8 miljoner per år. Med utgångspunkt från samma elevantal som de som läst "Svenska från dag 1" bedöms kostnaden halveras för att utbilda denna grupp i SFI, det vill säga 1,4 miljoner per år. Statsbidraget bedöms kunna uppgå till 0,7 miljoner kronor för 2023. Således kan det med en statsbidragsintäkt innebära en nettokostnad på 0,5–0,7 miljoner kronor för innevarande år. Vid ett uteblivet statsbidrag finns en risk att nettokostnaderna ökar med motsvarande summa, likaså vid ett ökat antal elever från denna målgrupp än det estimerade.

Förvaltningens analys och slutsatser

För att få en god förutsättning att utveckla svenska som ett andra språk utgör SFI en viktig grund. Det ger förutsättningar för ukrainska medborgare till arbete och etablering. Vuxenutbildningen har goda förutsättningar att erbjuda SFI. Det finns flera Komvux för de sökande att välja bland och även olika undervisningsformer, orter och tider.

De Komvuxskolor som bedriver SFI har kontinuerliga intag med start varje månad. Under förutsättning att riksdagen fattar erforderliga beslut kan ansökningar tas emot redan under sommaren och utbildningen starta i september/oktober 2023. För att nå målgruppen kommer vuxenutbildningen behöva annonsera och synliggöra möjlighet till SFI under sommaren.

Då färre än hälften som omfattas av massflyktsdirektivet i Norrtälje deltagit i den kurs i Svenska som givits genom folkbildningsrådet ansvar är bedömningen att motsvarande andel kommer att tacka ja till erbjudandet till läsa SFI. I Tyresö som haft ungefär samma antal ukrainare som omfattas av massflyktdirektivet som Norrtälje har runt 30 personer anmält intresse för läsa SFI. Kostnadskalkylen är därför mer än halverad än den utredning som nämnden tidigare tagit del av, men det förutsätter också en intäkt i form av statsbidrag. Om kriget eskalerar och det innebär ett ökat antal ukrainare som tar sin tillflykt till Sverige kan kostnaderna öka för denna grupp, då behövs ytterligare resurser skjutas till.

Det är möjligt att studera SFI på Komvux från det att den sökande/eleven är 16 år. Liksom i den utredning som utbildningsnämnden behandlade 2022-12-14 föreslås att sökande till SFI som är under 18 år räknas som barn och rätt till skola och hänvisas till gymnasieskolorna. Undantag från åldersgränsen liksom beslut om antagning sker som idag enligt delegationsordningen.

Tidplaner

Ärendet behandlas utbildningsnämndens arbetsutskott 2023-05-31 och vid utbildningsnämndens sammanträde 2023-06-14.

Jenny Nordström
Förvaltningsdirektör
Barn- och utbildningskontoret

Knut Nygaard
Skolchef Vuxenutbildningen
Barn- och utbildningskontoret

Bilagor

Beslut skickas till

Skolchef/verksamhetschef Vuxenutbildningen
Näringsliv- och etableringschef, Kommunstyrelsen
Avdelningschef, Försörjning och arbete, Socialkontoret
Tf rektor, Norrtälje Komvux
Tf rektor, Carl Wahrens vuxenutbildning
Registrator